

Rondleiding St. Bonifatiuskerk

*Een beknopte rondleiding
in de Sint Bonifatiuskerk
Leeuwarden*

*Sint-Vitusparochie
Bonifatiusplein 21
8911 JT Leeuwarden.
tel. (058) 212 09 84
e-mail info@sintvitusparochie.nl
website www.sintvitusparochie.nl*

U kunt ons ook vinden op Facebook

Januari 2023

Welkom in de Sint Bonifatiuskerk

De hal

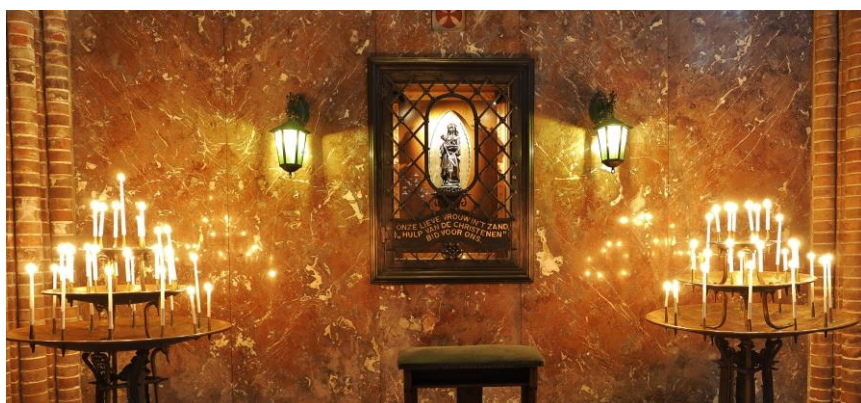
In de hal van de kerk liggen zwarte tegels. Daar stonden vroeger de ongedoopten, zij mochten de kerk niet in. Gelukkig is dat nu niet meer zo.

Doopkapel

Vroeger ging je als ongedoopte vanuit de hal via de doopkapel de kerk binnen om er gedoopt te worden. Het doopvont staat aan wat eens de vrouwenkant van de kerk was, de vrouw is immers de draagster van het nieuwe leven.

Het doopvont is van 1930. Op de bovenkant staan afbeeldingen van het Nieuwe Testament o.a. Jezus die gedoopt wordt door Johannes de Doper en Bonifatius die hier rondtrok en de heidenen probeerde te bekeren (750 n. Chr.)

Aan de onderkant zijn afbeeldingen, o.a. van Mozes, uit het Oude Testament. De vier vrouwen met waterkruiken, die het doopvont dragen, vertegenwoordigen de rivieren die volgens het klassieke scheppingsverhaal beginnen in de Hof van Eden: de Eufraat, de Tigris, de Gigon en de Pison. Vrouwen en water: symbool voor vruchtbaarheid, gesymboliseerd in de afbeelding van de levensboom daarboven.

‘Ons Marike’

In de doopkapel bevindt zich ook een replica van het 500 jaar oude beeldje van O.L. Vrouw in 't Zand uit Roermond.

De Bonifatiusparochie kreeg deze replica in 1947 van de toenmalige

bisschop van Roermond uit dankbaarheid voor het gastvrij onthaal van een grote groep evacu es uit Roermond tijdens de laatste oorlogswinter.

Het oorspronkelijke beeldje stond in die periode eveneens in de doopkapel van de Sint-Bonifatiuskerk.

Pilaren en priesterkoor

In de kerk ziet u aan beide kanten pilaren. Tot aan het verhoogde gedeelte voorin de kerk zijn het er in totaal 12. Deze 12 pilaren verwijzen naar de 12 stammen van Israël (beschreven in het Oude Testament) en naar de 12 apostelen (beschreven in het Nieuwe Testament).

Op hen is de kerk gebouwd en met hen zijn we op weg naar (het hemelse) Jeruzalem, gesymboliseerd in het hoofdaltaar.

De 4 pilaren rond het priesterkoor (het verhoogde gedeelte) verwijzen naar de 4 evangelisten, die het verhaal van Jezus' leven vertellen: Lucas, Johannes, Marcus en Mattheüs.

Sommige mensen zeggen dat ze op het altaar staan, maar ze bedoelen dan het priesterkoor. Het is het liturgisch centrum van de kerk waar alleen de lector (voorlezer), acolieten (misdienaars) en de pastores de eredienst aan God verrichten.

Eucharistie

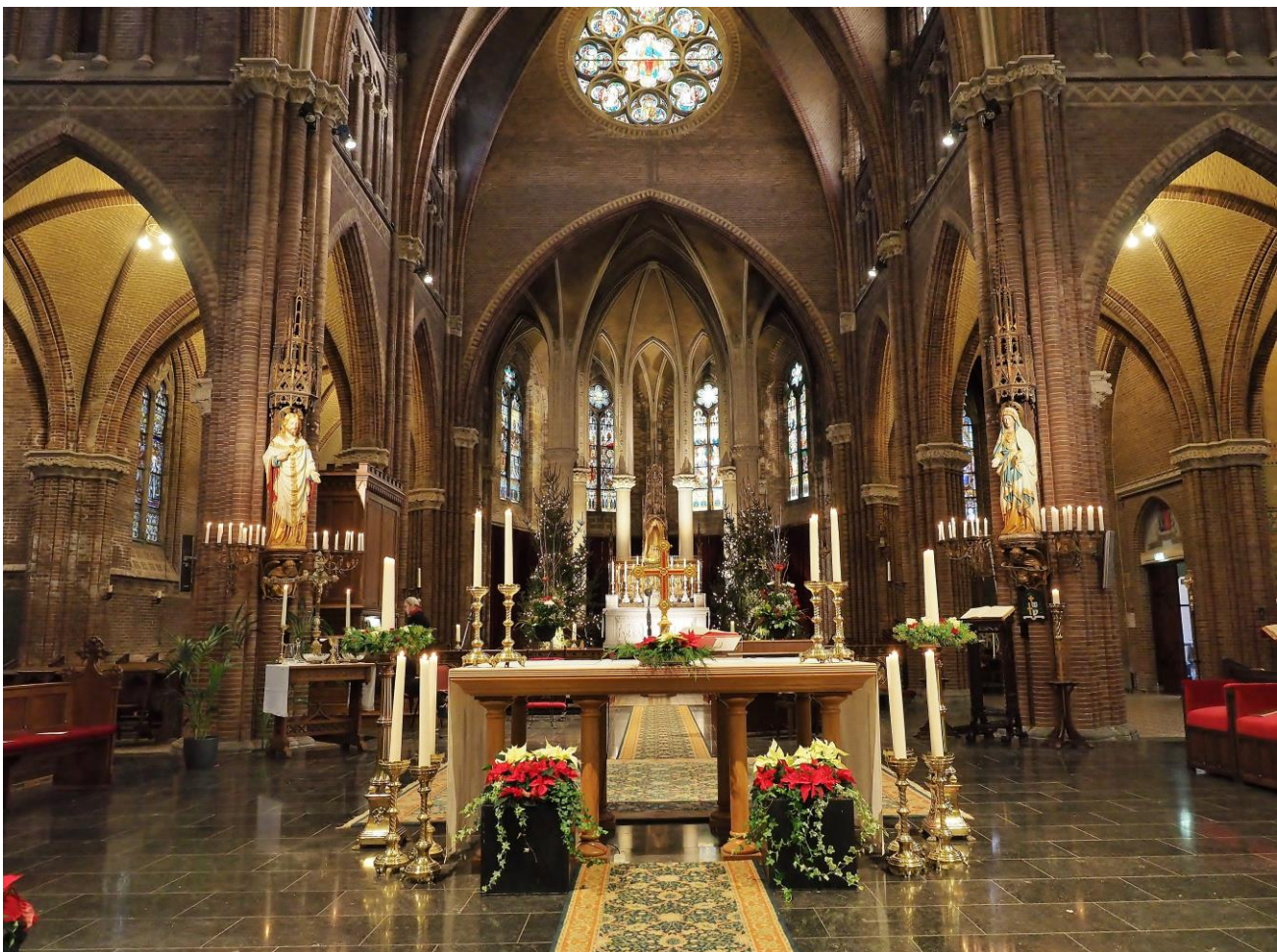
Naast lezing en verkondiging van Gods Woord is de Eucharistie het belangrijkste gedeelte van de viering. We brengen God dank voor het leven, zijn liefde en genade en gedenken (aansluitend bij het Laatste Avondmaal van Jezus met zijn leerlingen), de zelfgave van Jezus aan het kruis.

Het brood verwijst naar het Lichaam van Christus en de wijn naar zijn Bloed. Het mysterie is de consecratie, waarin het brood en de wijn door kracht van de heilige Geest worden veranderd in het Lichaam en Bloed van Christus. Dit noemen we de Transsubstantiatie. Deze vindt plaats aan de altaartafel.

Altaar

De altaartafel is meestal van hout of marmer. In de hoeken en in het midden van de tafel staan in totaal 5 kruisjes; zij verwijzen naar Jezus' kruiswonden. In het midden van de tafel zit de altaarsteen: een marmeren tegel met een reliek (overblijfsel) van een christelijke martelaar; in deze kerk uiteraard van de Heilige Bonifatius. Het altaar is aan God gewijd.

Vóór de tafel in gebruik wordt genomen, wordt deze door de Bisschop geheiligd met Chrisma (heilige Olie) en helemaal met deze olie ingewreven.

Paaskaars

De paaskaars is een grote kaars, versierd met het kruis, de Griekse letters alfa en omega en het jaartal. Ieder jaar wordt in de Paaswake - de avond / nacht vóór 1^e Paasdag - een nieuwe paaskaars ontstoken. Op de Paaskaars worden vijf wierookkorrels gestoken, die de wonden van Jezus symboliseren.

De priester ontsteekt de paaskaars middels een lontje aan het paasvuur dat hij

vooraf heeft gezegend. Met het vuur van de paaskaars worden daarna de kleine kaarsen van de gelovigen ontstoken. Het licht van de paaskaars verdrijft zo de donkerte van het gebouw. De paaskaars symboliseert het licht van Christus, dat het duister heeft overwonnen. De Paaswake is de belangrijkste viering van het kerkelijke jaar. Daarom brandt de paaskaars tijdens alle vieringen van de paastijd.

Na Pinksteren brandt de paaskaars alleen in doopvieringen en bij uitvaarten. In de doopviering wordt de doopkaars ontstoken aan de paaskaars, immers in de doop wordt beleden dat je met Christus gestorven en begraven bent en opstaat in een nieuw leven. Bij uitvaarten wordt de kist bij de doopvont en de brandende paaskaars geplaatst, waarmee het verband met doop en verrijzenis aanschouwelijk wordt gemaakt.

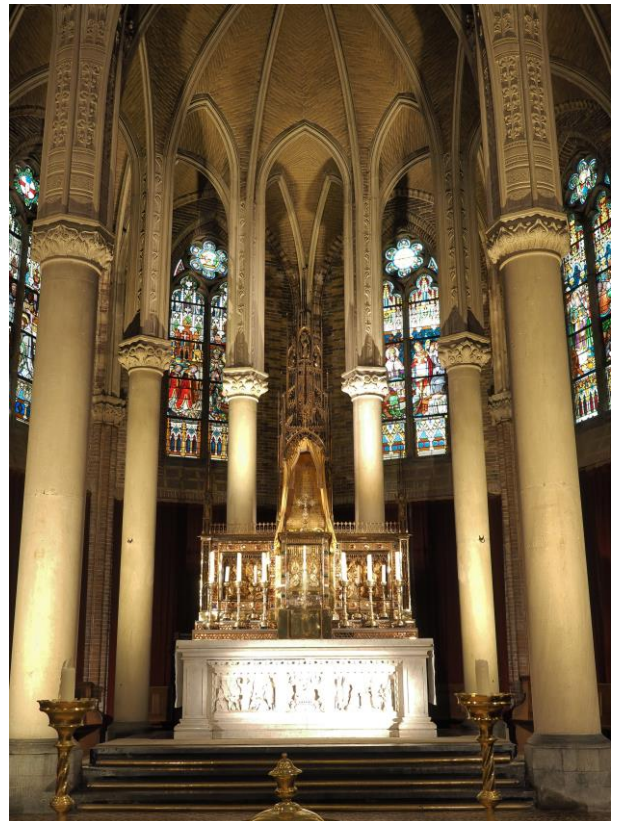
Vesperkoor

Vanaf het altaar naar het hoofdaltaar loop je door het vesperkoor. Hier bidden we een aantal keren per jaar de vespers. Een vesper is een avondgebed, dat in de kloosters bij het invallen van de avond wordt gebeden. Zo wordt de tijd en de tijdsloop aan God toegewijd.

Hoofdaltaar

Het hoofdaltaar is gericht op het oosten, daar waar de Jongste Dag aanbreekt: de terugkomst van Jezus. De ruimte waarin het hoofdaltaar zich bevindt, noemen we de absis.

Op het hoofdaltaar staat het tabernakel, wat *tent* betekent. Het tabernakel verwijst naar de tent waarin de Ark van het Verbond werd bewaard, het symbool voor het verbond van God met het volk Israël. Jezus is het Nieuwe Verbond. Daarom wordt Hij bewaard in het tabernakel (de heilige tent) op het hoofdaltaar.

In het tabernakel staan de cibories (liturgisch vaatwerk) met het geconsacreerde Brood, *het Lichaam van Christus*, ofwel in de katholieke volksmond '*Ons Heer*'. Vroeger stond de priester voor het hoofdaltaar met de rug naar het volk en droeg de Mis in het Latijn op. Zo stonden allen met hun gezicht in dezelfde richting, gericht op God.

Sinds het 2^e Vaticaans Concilie in de jaren 60 van de vorige eeuw staat de priester bij de altaartafel en gericht naar het volk.

Godslamp

De Godslamp brandt altijd als het 'Heilig Brood' in het tabernakel aanwezig is. De tempel van Jeruzalem kende al een Godslamp die de nabijheid van de Eeuwige aangaf.

De Godslamp gaat uit na de viering op Witte Donderdag, dit is de donderdag in de Goede week voor Pasen. Op die dag gedenken we Jezus' Laatste Avondmaal en bereiden we ons voor op zijn marteldood op Goede Vrijdag. Dan wordt het priesterkoor leeggeruimd en wordt het 'Heilig Brood' naar een rustaltaar gebracht, in de dagkerk. Dat is de kapel links van het priesterkoor. In de dagkapel wordt op doordeweekse dagen de Eucharistie gevierd.

Sacramentsaltaar

Aan de rechterkant van het priesterkoor is nog een altaar, het Sacramentsaltaar, vroeger gebruikt als rustaltaar. Het is een altaar dat wordt gebruikt tijdens een processie, met name tijdens de Sacramentsprocessie. Hier wordt de monstrans enige tijd ter aanbedding neergezet. Een monstrans laat een hostie, het 'Heilig Brood' zien.

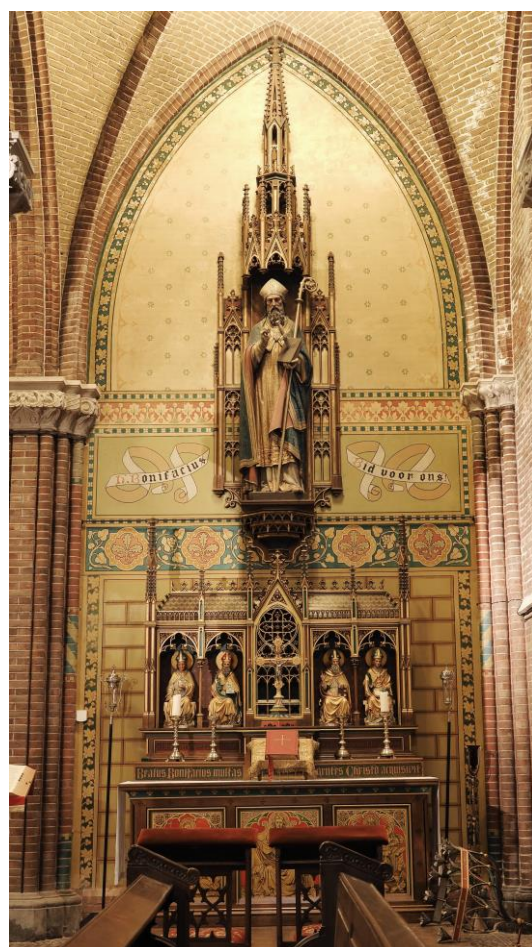
Sacristie

Rechts van het priesterkoor vindt u de sacristie. Daar worden liturgische kleding en vaatwerk bewaard. Het is ook de plek waar pastores en acolieten zich verkleeden en zich voorbereiden op de viering.

Achter de sacristie ligt de Willibrordkamer, vroeger speciaal bedoeld voor de priester om zich op de viering voor te bereiden.

Bonifatiusaltaar

Dan hebben we nog ons mooie Bonifatiusaltaar (rechts). Bonifatius verkondigde het Evangelie in deze streek en moest dat bekopen met de dood. Dit gebeurde nabij Dokkum in

754. Hij probeerde het zwaard af te weren met een boek, maar het zwaard ging er dwars doorheen. Het boek wordt bewaard in de kathedraal van Fulda. Het is geen bijbel maar een werk over de heilige Drie-Eenheid (de eenheid tussen Vader, Zoon en heilige Geest).

Bonifatius is begraven in Fulda, waar veel pelgrims naartoe gaan.

Beelden op en rond het priesterkoor

Aan de linkerkant van het priesterkoor staat de Heilige Barbara. Barbara bekeerde zich op haar twintigste tot het christendom. Haar vader kon dat niet verkroppen en liet haar opsluiten in een toren. Tijdens zijn afwezigheid slaagde Barbara erin een priester in de toren toe te laten, die haar doopte. Ze wist uit de toren te vluchten, werd verraden, waarna ze werd gemarteld en uiteindelijk onthoofd door haar vader.

Op het moment van de onthoofding, wordt haar vader getroffen door een bliksemschicht en gedood. Van de menigte, die het schouwspel gadesloeg, bekeerden velen zich tot het christendom.

Zij wordt gerekend tot de veertien helpsters in nood. Op grond van haar levensverhaal geldt de H. Barbara als beschermster tegen brand en bliksem en tegen

een plotselinge dood. Ook kan haar hulp ingeroepen worden als het stormt en ze is de beschermheilige van verschillende gevaarlijke beroepen.

Op het priesterkoor staan twee beelden.

Links het beeld van Jezus, het Heilig Hart genoemd. Op zijn borst ziet u een hart. Dit is de bron van zijn onvoorwaardelijke liefde.

Van Jezus weten we dat Hij veel liefde had voor arme mensen, zieken en zondaars.

Als Hij bij de kruisiging door een soldaat in zijn zijde wordt gestoken, komt daar water en bloed uit, later uitgelegd als tekenen van genade en het sacrament van de doop. Water staat symbool voor de eerste doop van Jezus in de Jordaan, waarna Jezus de weg van God gaat. Het bloed staat symbool voor de tweede doop. Wanneer het er echt op aan komt, voegt Jezus de daad bij het woord tot het einde toe. Hij kiest hiervoor omdat Hij zich gedragen weet door Gods belofte.

Rechts op het priesterkoor staat Maria. De moeder van Jezus.

En rechts van Maria in het transept staat het beeld van Jozef. Hij die alle plichten van een vader op zich nam zonder dat hij de biologische vader was.

Biecht

In de transepten zijn de biechtstoelen. Daar beleeft de gelovige die echt berouw had zijn of haar persoonlijke zonden ('opbiechten') en gaf de priester van Godswege kwijtschelding van die zonden ('absolutie'). Daaraan was een penitentie gekoppeld, een opdracht die de priester gaf om het aangerichte kwaad te herstellen.

Tegenwoordig gebeurt dit niet meer in de biechtstoel maar in een stil hoekje van de kerk in de vorm van een tweegesprek tussen gelovige en priester.

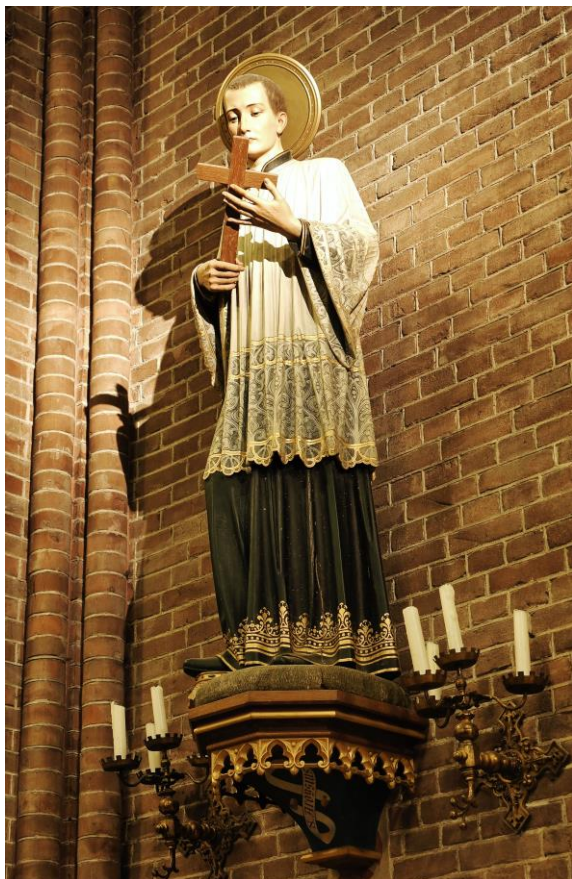
In de Advent (de voorbereiding op het Kerstfeest) en in de Vastentijd (de 40-dagentijd voor Pasen) zijn in de kerk ook gezamenlijke vieringen van Boete en Verzoening.

Boven één van de biechtstoelen staat het beeld van Nepomucenus, patroon van de biecht. Hij heeft een kruisbeeld in zijn hand en hij maakt het zwijggebaar, dit verwijst naar het biechtgeheim dat de priester heeft.

Als we verder lopen richting uitgang, hangt links een icoon van Maria van Altijd durende bijstand. Deze icoon komt uit de Johannes de Doperkerk, die in 2004 werd gesloten.

Beelden achterin de kerk

Als u naar de uitgang kijkt, ziet u nog twee heiligenbeelden.

Aan de linkerkant de heilige Aloysius. Hij wist op 7-jarige leeftijd al dat hij priester wilde worden en op zijn 17^e trad hij in bij de Jezuïeten. Vanuit zijn geloof zorgde Aloysius voor de zieken.

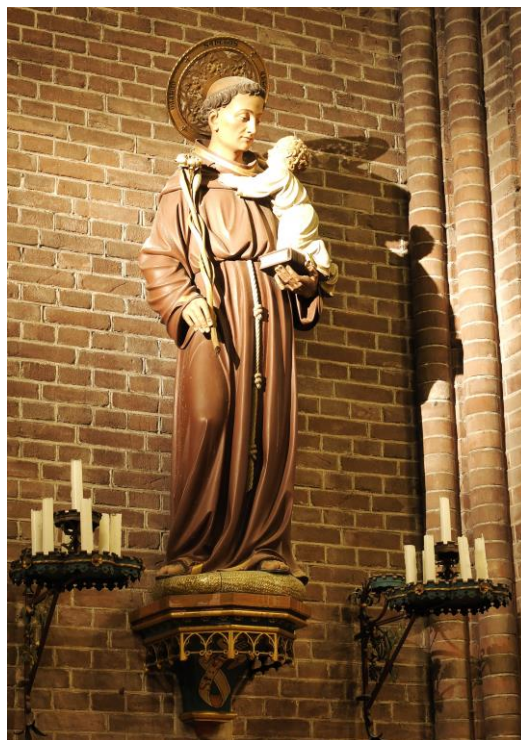
Tijdens een pestepidemie verzorgde hij de zieken en begroef de doden. Totdat Aloysius zelf de ziekte kreeg en op 23-jarige leeftijd stierf.

Rechts naast de uitgang staat de heilige Antonius van Padua, een Francisciaan die leefde van 1195 tot 1231. Oorspronkelijk was hij lid van de Benedictijner orde maar na een ontmoeting met franciscanen kreeg zijn leven

een wending. Hij was een volksprediker die het geloof teruggaf aan mensen die gaandeweg in hun leven het geloof waren kwijtgeraakt. Daarom is hij de patroon van verloren zaken.

Volgens een oude volksdevotie kun je Antonius vragen je te helpen iets dat je hebt verloren, terug te vinden. Dan roep je hem aan met *'Antonius beste vriend, zorg dat ik mijn vind'*.

Hij staat erom bekend dat hij het niet voor niks doet! Als tegenprestatie moet je een gift aan de armen geven, het 'Antoniusbrood'.

Kruiswegstaties

Dan hebben we aan beide zijmuren van de kerk nog de 14 kruiswegstaties, 7 aan de ene en 7 aan de andere kant. De eerste statie begint links vooraan. Biddend en mediterend gaan we op Goede Vrijdag de Kruisweg. De afbeeldingen (staties) geven het lijden en sterven van Jezus weer.

De staties zijn geschilderd op houten en koperen panelen.

Het is een soort stripverhaal, ontstaan in de tijd dat de meeste mensen niet konden lezen.

Piëta

De Piëta staat achterin de kerk na de eerste 7 staties. Een Piëta is een afbeelding van Maria met haar gestorven zoon in haar armen.

Het is voor ons het beeld van onze kwetsbaarheid en de moederlijke zorg van Maria.

12 kruisjes

Door de hele kerk verspreid, ziet u aan de muren 12 kruisjes, apostelkruisjes genoemd. Deze zijn tijdens de kerkwijding door de bisschop ingesmeerd met Chrisma (Heilige Olie), waarmee het gebouw werd onttrokken aan wereldlijk gebruik en toegewijd aan God. Met deze plechtigheid werd de kerk gewijd en mocht de eredienst er worden gehouden.

De Bonifatiuskerk is gewijd op 19 november 1884.

Glas-in-lood ramen

De glas-in-lood ramen zijn vanaf de bouw in verschillende perioden aangebracht.

Als eerste zijn de ramen achter het hoofdaltaar en die in het transept (de dwarsbeuken) vervaardigd.

De ramen in de zijbeuken zijn van rond 1930 en vervaardigd in de stijl van de Amsterdamse school.

Wijwaterbakje

Bij het binnengaan of verlaten van de kerk dopen gelovigen de vingertoppen van de rechterhand in een waterbekken met gewijd water.

Ze besprenkelen zich hiermee, terwijl ze een kruisteken maken, ter herinnering aan hun doopbelofte.

Wilt u weten hoe het tijdens een viering toegaat? U bent van harte welkom op vrijdagochtend om 09.30 uur en op zondagochtend om 11.00 uur.

Op woensdag- en zaterdagmiddag tussen 14.00 en 16.00 uur is de kerk geopend voor bezichtiging, een moment van stilte of gebed.

*Voor u alle goeds en moge God u zegenen,
pastores, bestuur en parochianen*

foto's IJda Pellikaan / januari 2023